

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
протокол № 5 від 28.04.2025 р.
Голова Вченої ради

Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

**ПОЛОЖЕННЯ
про філологічний факультет
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича**

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора Чернівецького
національного університету
імені Юрія Федьковича
від «29» квітня 2025 року № 161

**Чернівці
2025**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення розроблено та затверджено згідно із законами України *«Про освіту»*, *«Про вищу освіту»*, *«Про наукову та науково-технічну діяльність»*, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, *Статутом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича* (далі – Університет), а також *«Положенням про факультет/інститут у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»* (від 28.09.2020 р.).

1.2. Положення визначає основні правові, економічні та управлінські засади діяльності філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі – факультет).

1.3. Філологічний факультет є організаційним і навчально-науковим структурним підрозділом Університету, до складу якого входять 7 кафедр, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання на рівнях бакалавра, магістра та доктора філософії, провадять науково-дослідну, навчально-методичну, виховну та культурно-просвітницьку діяльність, маючи відповідну кадрову, матеріально-технічну та наукову базу.

1.4. Створення, реорганізація або ліквідація факультету здійснюється за рішенням Вченої ради Університету відповідно до чинного законодавства України.

1.5. Основними завданнями факультету є:

- реалізація освітньої діяльності, що охоплює навчальну, наукову, методичну, виховну, волонтерську та культурну складові;
- формування в студентів громадянської позиції, патріотизму, почуття гідності, готовності до професійної діяльності, відповідальності перед суспільством і державою, утвердження високих етичних стандартів, атмосфери взаємоповаги, доброзичливості та підтримки в колективі;
- задоволення потреб особистості в інтелектуальному, культурному та моральному розвитку;
- організація і проведення фундаментальних, пошукових та прикладних наукових досліджень у відповідних галузях знань як основи якісної підготовки фахівців і сприяння науково-технічному та культурному розвитку держави;
- підготовка науково-педагогічних і керівних кадрів вищої кваліфікації, а також підвищення кваліфікації, перепідготовка фахівців різних галузей;
- популяризація знань, сприяння підвищенню освітнього рівня населення;
- інформування абітурієнтів і студентів про тенденції розвитку ринку праці;
- забезпечення відповідності освітньої діяльності державним стандартам вищої освіти;
- створення безпечних умов для здійснення освітнього процесу;
- дотримання договірних зобов'язань із суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності та громадянами, у тому числі в межах міжнародних угод;
- забезпечення раціонального використання коштів, дотримання фінансової дисципліни та збереження державного майна;
- соціальний захист учасників освітнього процесу.

2. СТРУКТУРА ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

2.1. Структура філологічного факультету визначається відповідно до чинного законодавства України та Статуту Університету.

2.2. Основною та визначальною ланкою освітнього процесу на факультеті є кафедра. Вона здійснює добір науково-педагогічних працівників, розподіляє між ними види діяльності, визначає зміст навчальних дисциплін, форми та терміни поточного, модульного й підсумкового контролю знань студентів, а також напрями наукової та науково-методичної роботи. Кафедра організовує виховну діяльність серед студентів і співробітників.

2.3. До складу філологічного факультету входять такі кафедри:

- кафедра сучасної української мови;
- кафедра історії та культури української мови;
- кафедра української літератури;
- кафедра журналістики;
- кафедра румунської та класичної філології;
- кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури;
- кафедра філософії та культурології.

2.4. Керівництво факультетом здійснює декан, який не може обіймати цю посаду більше двох термінів поспіль.

2.5. Кандидат на посаду декана повинен мати науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, що відповідає профілю факультету.

2.6. Декан факультету призначається ректором Університету. Кандидатуру на цю посаду подає ректор на розгляд конференції трудового колективу факультету. На підставі погодження конференції ректор призначає декана строком на п'ять років і укладає з ним контракт. Інші аспекти процедури визначаються Статутом Університету.

2.7. Декан може бути звільнений з посади ректором з підстав, передбачених законодавством про працю, Статутом Університету, умовами контракту, а також за поданням Вченої ради Університету або конференції трудового колективу факультету.

2.8. Порядок призначення на посаду декана регулюється відповідним положенням, затвердженим Вченою радою Університету та введеним у дію наказом ректора.

2.9. Декан виконує свої обов'язки згідно з контрактом, укладеним з ректором. Його повноваження визначаються цим Положенням та затверджуються Вченою радою Університету.

2.10. Декан видає розпорядження щодо діяльності факультету. Вони є обов'язковими для всіх учасників освітнього процесу факультету та можуть бути скасовані ректором, якщо суперечать законодавству, Статуту Університету або інтересам закладу вищої освіти.

2.11. У межах наданих повноважень декан¹:

- відповідає за виконання завдань факультету;
- вирішує питання освітньої, науково-дослідної, виховної, господарської та іншої діяльності;
 - видає розпорядження, обов'язкові для всіх працівників, студентів, аспірантів і докторантів факультету;
 - представляє факультет у Вченій раді Університету, звітує перед нею та ректором про результати діяльності;
 - добирає кандидатури заступників, погоджує їх із вченою радою факультету та подає ректору для призначення;
 - вносить пропозиції щодо кадрових рішень ректорату відповідно до законодавства;
 - забезпечує охорону праці, дотримання законності та порядку;
 - подає на затвердження ректору функціональні обов'язки працівників і контролює виконання освітніх, освітньо-наукових програм та навчальних планів;
 - контролює навчальне навантаження викладачів та стежить за якістю його виконання;
 - здійснює контроль над дотриманням розкладу навчальних занять;
 - організовує роботу атестаційних комісій;
 - формує академічні групи;
 - подає пропозиції щодо відрахування або поновлення студентів;
 - здійснює контроль якості викладання, стану науково-дослідної, виховної, спортивної роботи, умов побуту учасників освітнього процесу;
 - подає пропозиції щодо заохочень для працівників, студентів і аспірантів;
 - ініціює застосування дисциплінарних стягнень у разі порушення правил внутрішнього розпорядку або посадових обов'язків;
 - відповідає за збереження майна, приміщень і обладнання факультету;
 - забезпечує дотримання вимог щодо збереження службової та державної таємниці.

2.12. Факультет в особі декана підзвітний Університету та подає статистичну й іншу інформацію на його запит.

2.13. Декан має право делегувати частину своїх повноважень заступникам. Призначення заступників здійснюється на період дії контракту декана, за погодженням з органами студентського самоврядування факультету.

3. ВЧЕНА РАДА ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

3.1. Вчена рада філологічного факультету є колегіальним органом управління факультетом, що створюється строком на п'ять років. Її персональний склад затверджується наказом ректора Університету протягом п'яти робочих днів із дня завершення повноважень попереднього складу ради.

¹ Права та обов'язки декана факультету прописані у пп. № 5, 6 «Положення про факультет / інститут у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (див.: <https://www.chnu.edu.ua/media/yesbib0p/polozhennya-pro-fakultet.pdf>)

3.2. Головою вченої ради факультету є особа, обрана з числа її членів, які мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання. Обрання здійснюється шляхом таємного голосування на строк повноважень ради.

3.3. До складу вченої ради факультету входять за посадою:

- декан факультету;
- заступники декана;
- завідувачі кафедр;
- голова науково-методичної ради (комісії) факультету;
- секретар вченої ради факультету;
- голова профспілкової організації працівників факультету (профбюро);
- голова профспілкового бюро студентів;
- голова студентської ради факультету;
- голова студентського парламенту факультету (як керівники органів громадського самоврядування факультету).

Також до складу входять виборні представники:

- науково-педагогічних працівників з числа професорів, докторів наук; доцентів, кандидатів наук, докторів філософії;
- інших працівників факультету, які працюють на постійній основі;
- здобувачів вищої освіти (студентів), згідно з квотами, визначеними у Статуті Університету та Положенні про Вчену раду Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

3.4. Квота виборних представників з числа професорсько-викладацького складу – 100% від кількості професорів/доцентів і докторів/кандидатів наук (докторів філософії), які працюють у структурних підрозділах факультету.

3.5. Від кожної кафедри факультету обирається по два представники з числа інших працівників факультету. За рішенням вченої ради до її складу можуть входити представники організацій роботодавців. Загальна чисельність вченої ради має складатися щонайменше на 75% з науково-педагогічних працівників і щонайменше на 10% – з представників здобувачів вищої освіти.

3.6. Виборні представники від науково-педагогічних працівників обираються конференцією трудового колективу факультету за поданням кафедр, оформленим витягом із протоколу засідання трудового колективу відповідної кафедри. Представники здобувачів освіти обираються вищим органом студентського самоврядування факультету.

3.7. Вчена рада факультету за поданням голови відкритим голосуванням обирає заступника голови та секретаря ради. У разі відсутності голови засідання проводить заступник голови.

3.8. Персональний склад вченої ради факультету затверджується ректором Університету на термін до п'яти років. У разі структурних змін на факультеті склад ради може бути оновлений.

3.9. До повноважень вченої ради факультету належить:

- визначення пріоритетних напрямів наукової діяльності факультету;
- розгляд і затвердження освітніх, освітньо-наукових програм та навчальних планів;
- заслуховування щорічних звітів декана;
- визначення тематики наукових досліджень, обговорення звітів про їх виконання;
- вирішення питань організації освітнього процесу на факультеті;
- подання кандидатур на отримання іменних стипендій, стипендій Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, органів місцевого самоврядування тощо;
- визначення студентів, які навчатимуться за індивідуальними навчальними планами;
- розгляд інших питань діяльності факультету в межах компетенції ради.

3.10. Рішення вченої ради факультету реалізуються через розпорядження декана. Вчена рада Університету має право скасувати рішення вченої ради факультету.

3.11. Засідання вченої ради є правочинним за умови присутності не менше ніж двох третин (2/3) її складу.

3.12. Рішення приймаються простою більшістю голосів від присутніх на засіданні членів ради.

3.13. Діяльність вченої ради факультету регулюється Положенням про Вчену раду Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

4. ОРГАНИ ГРОМАДСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

4.1. Органом громадського самоврядування філологічного факультету є збори (конференція) трудового колективу факультету. Порядок скликання цього органу та організація його роботи визначаються Статутом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

4.2. У конференції трудового колективу факультету повинні бути представлені всі категорії працівників факультету, а також виборні представники з числа здобувачів вищої освіти. При цьому:

- не менше ніж 75% складу делегатів мають становити наукові та науково-педагогічні працівники;
- не менше ніж 15% – виборні представники з числа студентів, які обираються шляхом прямих таємних виборів.

4.3. Конференція трудового колективу факультету скликається не рідше одного разу на рік і має такі повноваження:

- оцінює діяльність декана факультету;
- затверджує річний звіт про діяльність факультету;

- вносить ректору Університету пропозиції щодо відкликання декана з посади на підставах, передбачених чинним законодавством, Статутом Університету та умовами контракту;
- обирає (таємним голосуванням) і рекомендує ректору кандидатуру на посаду декана факультету;
- обирає (таємним голосуванням) завідувачів кафедр, доцентів, асистентів;
- обирає виборних представників до вченої ради факультету;
- обирає делегатів до конференції трудового колективу Університету;
- обирає кандидатури до Вченої ради Університету.

5. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

5.1. На філологічному факультеті діє студентське самоврядування, яке є невід'ємною складовою громадського самоврядування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

5.2. Студентське самоврядування функціонує з метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків, захисту їхніх прав та інтересів, сприяння гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього організаторських і лідерських навичок, а також забезпечення участі студентів в управлінні факультетом.

5.3. Основними завданнями органів студентського самоврядування є:

- захист прав та інтересів студентів;
- сприяння виконанню студентами своїх обов'язків;
- підтримка навчальної, наукової та творчої діяльності студентів;
- сприяння створенню належних умов для проживання в гуртожитках та організації дозвілля студентів;
- налагодження співпраці зі студентами інших закладів вищої освіти та молодіжними організаціями;
- сприяння працевлаштуванню випускників;
- участь у реалізації програм академічної мобільності та міжнародного обміну студентами.

5.4. Студентське самоврядування об'єднує всіх студентів факультету. Усі здобувачі вищої освіти мають рівні права бути обраними та брати участь у виборах до органів студентського самоврядування.

5.5. Студентське самоврядування здійснюється як безпосередньо студентами, так і через органи студентського самоврядування, які формуються шляхом прямих таємних виборів.

5.6. Керівник студентського самоврядування факультету та його заступники можуть займати відповідні посади не більше ніж два строки поспіль.

5.7. У разі припинення особою навчання в Університеті її участь в органах студентського самоврядування припиняється згідно з Положенням про студентське самоврядування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

5.8. Рішення органів студентського самоврядування мають дорадчий характер.

5.9. Вищим органом студентського самоврядування факультету є загальні збори (конференція) студентів, які:

- ухвалюють Положення про студентське самоврядування факультету;
- обирають виконавчі органи студентського самоврядування (студентський парламент, профбюро, студентська рада) та заслуховують їхні звіти;
- визначають структуру, повноваження та порядок формування виконавчих органів студентського самоврядування.

6. ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

6.1. Освітній процес – це інтелектуальна та творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що здійснюється в Університеті шляхом реалізації системи науково-методичних та педагогічних заходів і спрямована на передачу, засвоєння, примноження та застосування знань, умінь, навичок і інших компетентностей здобувачами освіти, а також на формування їх як гармонійно розвинених особистостей.

6.2. Освітній процес на факультеті здійснюється в таких формах:

- навчальні заняття;
- самостійна робота здобувачів освіти;
- практична підготовка;
- контрольні заходи (поточний, семестровий контроль, підсумкова атестація тощо).

6.3. Основними видами навчальних занять на факультеті є:

- лекція;
- лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття;
- консультація.

6.4. Організація та реалізація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича, інших внутрішніх нормативних документів Університету та чинного законодавства України.

7. УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

7.1. Учасниками освітнього процесу на факультеті є:

- науково-педагогічні працівники;
- здобувачі вищої освіти;
- працівники деканату факультету: декан, заступники декана, диспетчер заочної форми навчання, диспетчер деканату, секретар деканату, завідувач лабораторії комп'ютерного та методичного забезпечення навчального процесу;
- працівники кафедр: завідувачі кафедр, професорсько-викладацький склад, старші лаборанти, лаборанти.

7.2. Науково-педагогічні працівники.

7.2.1. Науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи в Університеті здійснюють навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність.

7.2.2. Основні посади на факультеті:

- декан факультету;
- заступники декана, діяльність яких безпосередньо пов'язана з освітнім та науковим процесами, процесом цифровізації та виховним;
- завідувач кафедри;
- професор;
- доцент;
- асистент;
- диспетчер заочної форми навчання, диспетчер деканату, секретар деканату, завідувач лабораторії комп'ютерного та методичного забезпечення навчального процесу;
- старший лаборант, лаборант кафедри.

7.2.3. Призначення науково-педагогічних працівників на посади здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Положення про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

7.2.4. Робочий час науково-педагогічних працівників регламентується *Кодексом законів про працю України, Законом України «Про вищу освіту», Правилами внутрішнього трудового розпорядку Університету.*

7.2.5. Науково-педагогічні працівники мають права та обов'язки, визначені *Законом України «Про вищу освіту»,* укладеним з ректором Університету контрактом, а також посадовими інструкціями.

7.3. Здобувачі, які навчаються на факультеті.

7.3.1. Права та обов'язки здобувачів освіти визначаються Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», *Статутом та Правилами внутрішнього розпорядку Університету.*

7.3.2. Студентам, зарахованим на факультет, видаються: студентський квиток, залікова книжка та індивідуальний навчальний план, затверджені підписом ректора Університету і скріплені гербовою печаткою. Відмітки про переведення на наступні курси засвідчуються підписом декана факультету та відповідною печаткою.

7.3.3. Зарахування, відрахування, переведення студентів з однієї форми навчання на іншу, з курсу на курс, на інші освітні програми, факультети (навчально-наукові інститути) Університету, до інших закладів вищої освіти, а також надання академічних відпусток здійснюється згідно з чинним законодавством наказом ректора Університету на підставі подання декана факультету.

7.3.4. Атестація випускників факультету здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

8. НАУКОВА ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

8.1. Наукова та науково-технічна діяльність на факультеті здійснюється відповідно до Законів України *«Про освіту»*, *«Про вищу освіту»*, *«Про наукову і науково-технічну діяльність»*, а також *Статуту Університету*.

8.2. Наукова та науково-технічна діяльність є одним з основних засобів досягнення стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти, і реалізується шляхом:

- інтеграції освітнього процесу, науки та практики;
- підготовки фахівців із залученням досягнень науково-технічного прогресу та участі студентів у науково-дослідних роботах, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету або за договорами із замовниками;
- проведення студентських олімпіад, конкурсів наукових робіт;
- залучення провідних вітчизняних і зарубіжних науковців до здійснення освітнього процесу.

8.3. Основними суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності на факультеті є науково-педагогічні працівники. До проведення наукових досліджень можуть залучатися також штатні працівники факультету (асистенти, навчально-допоміжний персонал), докторанти, аспіранти, здобувачі вищої освіти, а також працівники інших установ.

8.4. Фінансування наукових досліджень здійснюється за рахунок:

- коштів державного бюджету, що виділяються на проведення фундаментальних і прикладних досліджень, а також на реалізацію проєктів у межах пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки;
- коштів, отриманих за виконання науково-дослідних робіт на договірній основі, грантів (в т.ч. міжнародних), інших джерел (донатів, спонсорської допомоги та ін.), не заборонених законодавством.

9. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

9.1. Факультет має право ініціювати та розвивати міжнародні зв'язки відповідно до чинного законодавства України та Статуту Університету.

9.2. Міжнародна діяльність факультету здійснюється в межах загальної міжнародної діяльності Університету відповідно до чинного законодавства шляхом укладання Університетом договорів із іноземними громадянами, закладами освіти, науковими установами, міжнародними організаціями, фондами, фірмами та іншими організаціями.

9.3. Основними напрямками міжнародного співробітництва факультету є:

- участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну студентами, аспірантами, докторантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками;
- проведення спільних наукових досліджень;
- організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших наукових і освітніх заходів;
- участь у міжнародних освітніх і наукових програмах;
- спільна видавнича та публікаційна діяльність;
- надання освітніх послуг іноземним громадянам з метою здобуття вищої та післядипломної освіти в Україні;
- створення спільних освітніх і наукових програм з іноземними закладами вищої освіти, науковими установами та організаціями;
- залучення педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників іноземних закладів вищої освіти до участі в освітньому та науковому процесі в Україні;
- направлення здобувачів вищої освіти Університету на навчання до закордонних закладів вищої освіти;
- сприяння академічній мобільності наукових, науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти;
- інші напрями й форми міжнародної діяльності, не заборонені законодавством України.

9.4. Порядок організації навчання іноземних студентів визначається відповідним положенням, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

10.1. Особи, винні у порушенні законодавства про вищу освіту, несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства України.

10.2. Шкода, заподіяна учасниками освітнього процесу факультету, а також шкода, заподіяна факультетом учасникам освітнього процесу, відшкодовується відповідно до чинного законодавства України.

11. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПОЛОЖЕННЯ ПРО ФАКУЛЬТЕТ

11.1. Положення про філологічний факультет Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича розробляє вчена рада факультету та подає на погодження конференції трудового колективу факультету, начальнику юридичного відділу, начальнику відділу кадрів та проректору з науково-педагогічної роботи відповідно до розподілу повноважень. Після цього Положення подається на затвердження Вченій раді Університету. На підставі ухвали Вченої ради Університету Положення вводиться в дію наказом ректора.

11.2. Зміни та доповнення до цього Положення оформляються у вигляді нової редакції та затверджуються у тому ж порядку, як і саме Положення.

12. ПОРЯДОК РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ФАКУЛЬТЕТУ

12.1. Факультет може бути реорганізований або ліквідований на підставі подання колегіального органу управління або за ухвалою Вченої ради Університету, наказом ректора, у порядку, передбаченому чинним законодавством України та Статутом Університету.

12.2. У разі ліквідації факультету в установленому законом порядку створюється ліквідаційна комісія, склад та функції якої визначені Статутом Університету.

12.3. При реорганізації або ліквідації факультету працівникам, котрі звільняються, гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства України.